

גיליון מספר 36 – ינואר 2016

טיפים שימושיים לכתיבה - משולחנו של צוות העברית באכסניית הלשון במכללה¹

התאהבתי בה..... בלשון העברית!

והפעם: מתחילים ב- א ב'אוטו' ב'עצמי

התחילית 'אוטו' [autos] מצויה במושגים רבים בלעז ומשמעה הוא 'עצמו'²

אוטוֹמְנְצִיפְצִיָה	שחרור עצמי
אוטוֹדִידִקְטִיקָה	למידה עצמית
אוטוֹרִיטָה	תוקפו או השפעתו של אדם או של מוסד
אוטוֹבִיּוֹגְרָפְיָה	קורות אדם כתובות בידי עצמו [האקדמיה קבעה ביוגרפיה – סיפור חיים]
אוטוֹסוֹגְסִיָה	השָׂאָה עצמית [היכולת לשנות את העמדות, הרגשות והאמונות של האדם עצמו; בפסיכולוגיה סוגסטיה משמעה הִשָּׂאָה שליטה ברצון הזולת העשויה לכוון את מחשבתו או את פעולותיו בכיוון מסוים].
אוטוֹפּוֹרְטְרֵט	ציור של דמות עצמו, תמונת עצמו
אוטוֹנוֹמְיָה	שלטון עצמי
אוטוֹקְרָטְיָה	שלטון יחיד
אוטוֹמָטִי	מונע ומופעל על ידי מנגנון פנימי

גם המילה **אוטומופיל** נושאת את משמעות ה'עצמי' ומשמעה מונע בעצמו.

ואילו המילה **אוטוסטרדה** – בנויה מן אוטו (אוטומוביל) + strada האיטלקית שמשמעה רחוב. משמעות המילה היא כביש ארוך ורחב, על פי רוב בעל מסלולים אחדים ושארין בו כל הצטלבויות.

אולם כשמתמשים במילה **אוטו** לציון שמו של המנוע [מנוע אוטו] אין הכוונה ל'עצמו'; כינוי זה דבק במנוע בשל שמו של ממציאו ניקולאוס אוגוסט **אוטו** (Nikolaus August Otto), 10 ביוני 1832 – 26 בינואר 1891). מנוע זה משמש כאב טיפוס למכוניות המונעות על-ידי מנוע בנזין מאז תחילת המאה ה-20.

למרות כתיבן השונה של התחילית: autos והשם- Otto הן נהגות באותו האופן.

מעט היסטוריה לעניין המילים הללו שחדרו לעברית מן הלועזית -

בעבר נהגו לומר: אבטובוס, אבטומוביל, אבטומטי ודומיהם – זאת בהשפעת הרוסית ושפות סלאביות נוספות; כיום הנטייה [בכגון אלה] לנהוג על פי האנגלית או בחלופות שמציעה העברית.

הַצִּיּוֹר הַתְּדֵשׁ –
הוא ציור שִׁכְבֵּשׁ
לְעֵצְמוֹ אֶבְטוֹנוֹמְיָה
מִחֲקֵי אֶנְטוֹמְיָה.

חנניה ריכמן

¹ ד"ר עדית שר מרכזת, נעה עמרני

² החסברים הם על פי אבן-שושן המילון החדש ובהט ומישור מילון ההווה.